

PRIKUSLAR

Subxonov Quvonchbek

Buxoro Innovatsion Ta'lim va Tibbiyot Universiteti

Annotatsiya: Noto'g'ri luqma yoki noto'g'ri tishlov deb - yuqori yoki pastki jag' tishlarining noto'g'ri joylashuvi ataladi. Bunday anomaliyaning oqibatlari tishlarni, shuningdek morfologik va estetik boshqa buzilishlarga olib kelishi mumkin.

Kalit soʻzlar: turlari, alomatlari, davolash, oqibatlari.

Noto'g'ri tishlov turlari

Ortodontiya doirasida g'ayritabiiy, patologik tishlovning bir necha asosiy turlari mavjud:

Anormal neytral tishlov Tishlar bir-biriga mahkam o'rnatilib, faqat aproksimal sirtlarda oxirgi mezlardan: tashqari qismlarda aloqa nuqtalariga ega bo'ladi.

Anomal neytral tishlovda pastki jag'ning harakatlari cheklanmaydi. Chaynash bosimi teng ravishda taqsimlanadi. Turli xil harakatlarda tishlardagi tepaliklar va ularning alohida yuzalari o'rtasida aloqa paydo bo'ladi.

Distal tishlov: Noto'g'ri tishlovning eng ko'p tarqalgan turi bo'lib, alomati haddan tashqari rivojlangan yuqori jag' yoki kam rivojlangan pastki jag' yoki bir vaqtning o'zida har ikkala alomat mavjud bo'ladi. Tish qatorlari yopilganda, yuqori old tishlar pastki tishlarga nisbatan g'ayritabiiy ravishda oldinga siljiydi. Distal tishlovning asosiy sabablari genetik moyillik va nafas olishning og'ir buzilishlaridir.

Mezial tishlov: Mezial tishlov yuqori tishlarga nisbatan oldinga surilgan pastki jag' bilan tavsiflanadi. Ushbu anomaliyada odam yuzning pastki qismi og'ir va qattiq ko'rinishga ega bo'ladi. Ko'pincha mezial tishlov genetik yoki irsiy kasallik bo'lib, bolaga hali ona qornida bo'lganida o'tishi mumkin.

Ochiq tishlov: Ochiq tishlov - bu yuqori va pastki jag'ning tishlari o'rtasida aloqa yetishmasligi (yopilmasligi). Bu holat ovqatni chaynashning buzilishiga va yuqori nafas yo'llarining surunkali kasalliklariga olib keladi. Ushbu turdagi tishlov bolalik davridagi yomon odatlar (bosh barmoqni so'rish) tufayli bir nechta egri tishlar yoki butun tish qatori sohasida rivojlanishi mumkin.

Chuqur tishlov: Chuqur tishlov yuqori tishlar pastki tishlarni yarmidan ko'prog'ini qoplaganida paydo bo'ladi. Bunday holda, ko'pincha tish milki va shilliq qavat ta'sirlanadi. Bunday noto'g'ri tishlov egri tishlarning emalining patologik yemirilishiga, yutish jarayonining buzilishiga olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, ko'pincha jag'ning bo'g'imlarida o'ziga xos siqilish va og'riq paydo bo'ladi.

Noto'g'ri tishlov alomatlari

Noto'g'ri tishlovning asosiy belgilari:

"joyida bo'lmagan" egri tishlar;

yuqori yoki pastki jag' juda rivojlangan va juda kengaytirilgan holda ko'rinishi;

yuz profili o'zgarishi;

ovqatni chaynash qiyinlashishi;

nutq buzilishi;

Noto'g'ri tishlovni davolash

Bolalik davrida tishlarni tanasi hali to'liq shakllanmaganligi sababli egri tishlarni tekislash ancha osonlashadi.

Voyaga yetgan odamga egri tishlarni to'g'rilash uchun ko'proq vaqt kerak bo'ladi. Ushbu muammo bilan ortodont shug'ullanadi. Noto'g'ri tishlovni tuzatishning eng mashhur usullaridan biri breketdir (metall, keramika, sapfir). Egri tishlarni maxsus shaffof kappalar yordamida ham tuzatish mumkin, ammo bu usul faqat mayda deformatsiyalarda as qotadi.

Noto'g'ri tishlovni davolamaslik oqibatlari

Noto'g'ri tishlov nafaqat estetik muammo. Egri tishlar kattalarda ham, bolada ham ko'plab kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Aynan shu narsa ahamiyatsiz bo'lib tuyulgan muammo nafas olish, nutq, yuz ko'rinishi va yutishdagi muammolarga olib kelishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. E. V. Kuzmenko, N. I. Kolechkina, R. V. Mojarova, O. V. Bubble. ORTODONTIYA BO'YICHA TANLANGAN MA'RUZALAR. — 2013. 13-sahifa.
2. R. V. Filatov, ortodontist stomatolog. Malokluziya turlari va sabablari (2022 yil 29-iyun). Kirish sanasi: 2022-yil 29-iyun. 2022-yil 28-iyunda Arxivlangan.